

Arolwg Cenedlaethol Cymru 2014-15 Lles anifeiliaid anwes

19 Ionawr 2017
SB 1/2017

Cafodd cwestiynau am les anifeiliaid anwes eu cynnwys yn yr Arolwg Cenedlaethol er mwyn cael rhagor o dystiolaeth i ddatblygu polisi. Gofynnwyd i ymatebwyr pa anifeiliaid anwes oedd ganddynt, a oedd ganddynt yswiriant ar gyfer yr anifeiliaid hynny, ac os oedd ganddynt gi, a oedd microsglodyn wedi'i osod arno.

Canfyddiadau allweddol

- Roedd gan 47% o gartrefi anifail anwes. O'r cartrefi hyn, roedd gan 62% gŵn, ac roedd gan 39% gathod. Roedd gan 14% bysgodyn ac roedd gan 6% aderyn.
- Roedd hi'n fwyaf cyffredin i brynu cŵn anwes gan werthwr preifat (36%); roedd hi'n fwyaf cyffredin i gathod anwes ddod i feddiant pobl drwy ffrindiau a chymdogion (38%).
- Drwyddi draw, roedd microsglodion wedi'u gosod ar 78% o'r cŵn a ddaeth i feddiant pobl yn y pum mlynedd ddiwethaf (81% mewn cartrefi nad oeddent mewn amddifadedd materol a 67% mewn cartrefi a oedd mewn amddifadedd materol).
- Canfuwyd mai amddifadedd materol mewn cartrefi oedd y prif reswm wrth ganfod a oes gan gi microsglodyn neu a oes gan bobl yswiriant ar ei gyfer.
- Roedd gan bobl yswiriant ar gyfer 46% o gŵn a 21% o gathod. Roedd gan bobl yswiriant ar gyfer 50% o geffylau.

Mae Arolwg Cenedlaethol Cymru yn cwmpasu amrywiaeth eang o bynciau sy'n effeithio ar bobl a'u hardal leol. Cafodd prif ganlyniadau arolwg 2014-15, sydd wedi'u seilio ar fwy na 14,000 o gyfweiliadau wyneb yn wyneb, eu cyhoeddi gyntaf ym mis Mehefin 2015. Dechreuodd fersiwn ehangedig o'r Arolwg Cenedlaethol yn 2016 a oedd yn cwmpasu pynciau tebyg yn ogystal â detholiad o bynciau o bedwar arolwg arall y mae wedi'u disodli. Bydd canlyniadau cyntaf yr arolwg newydd yn cael eu cyhoeddi ym mis Mehefin 2017.

Am y bwletin hwn

Mae'r bwletin hwn yn rhoi dadansoddiad mwy manwl o ganlyniadau'r cwestiynau ynglŷn â **lles anifeiliaid anwes** a gafodd eu cynnwys yn Arolwg Cenedlaethol Cymru 2014-15.

Mae'r holiadur llawn ar gael ar [dudalennau gwe'r Arolwg Cenedlaethol](#).

Mae tablau ychwanegol ar gael ar wefan [StatsCymru](#).

Yn y bwletin hwn

Cyflwyniad	2
Lles anifeiliaid anwes	2
Bod yn berchen ar anifail anwes	3
Yswiriant anifeiliaid anwes	4
Gosod microsglodion ar gŵn	5
Termau a diffiniadau	7
Gwybodaeth allweddol am ansawdd	7

Cyflwyniad

Daeth [Deddf Lles Anifeiliaid 2006](#) i rym yn 2007. Mae'n ymwneud â lles anifeiliaid fferm ac anifeiliaid eraill, ac yn rhoi dyletswydd gofal ar berchnogion a'r sawl sy'n cadw anifeiliaid anwes, anifeiliaid fferm ac anifeiliaid gwyllt caeth. Ers rhoi'r Ddeddf ar waith, mae Llywodraeth Cymru wedi datblygu polisiau gyda'r nod o hyrwyddo lles anifeiliaid a pherchnogaeth gyfrifol ymhellach. Mae'r wybodaeth a gawn o'r arolwg hwn wedi helpu i ddarparu gwybodaeth amserol ar gyfer Grŵp Fframwaith Iechyd a Lles Anifeiliaid Cymru (a sefydlwyd ym mis Gorffennaf 2015), sy'n rhoi cyngor i weinidogion a swyddogion ar anifeiliaid a ddiogelir.

Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi [codau ymarfer](#) ar gyfer lles cathod, cŵn, ceffylau a chwningod. Cyflwynwyd deddfwriaeth ar fridio cŵn yn 2015 ac ym mis Ebrill 2016, ynghyd â gweddi y Deyrnas Unedig, cyflwynodd Llywodraeth Cymru bolisi gorfodol o [osod microsglodion ar gŵn](#). Mae'n golygu bod dyletswydd ar bawb sydd â chi (dros 8 wythnos o oed) i osod microsglodyn arno ac i gofnodi'r wybodaeth honno ar fas data.

Cyflwynwyd y cwestiynau yn yr Arolwg Cenedlaethol ar les anifeiliaid anwes er mwyn rhoi gwybodaeth am bwy sy'n berchen ar gŵn, yswiriant anifeiliaid anwes, a pha mor gyffredin yw rhoi microsglodion ar gŵn. Mae'r bwletin hwn yn rhoi canlyniadau'r arolwg.

Gellir gweld yr [holiadur llawn](#) a'r cwestiynau ar les anifeiliaid anwes, ynghyd â chwestiynau ar bynciau eraill yr Arolwg Cenedlaethol, ar [dudalennau gwe Arolwg Cenedlaethol Cymru](#). Gellir gweld rhagor o dablau ar [StatsCymru](#). Ceir rhagor o wybodaeth am fethodoleg yr arolwg, a'r diffiniadau a ddefnyddir yn y bwletin, yn yr adran sy'n rhoi [Gwybodaeth Allweddol am Ansawdd](#) ar ddiwedd y bwletin hwn.

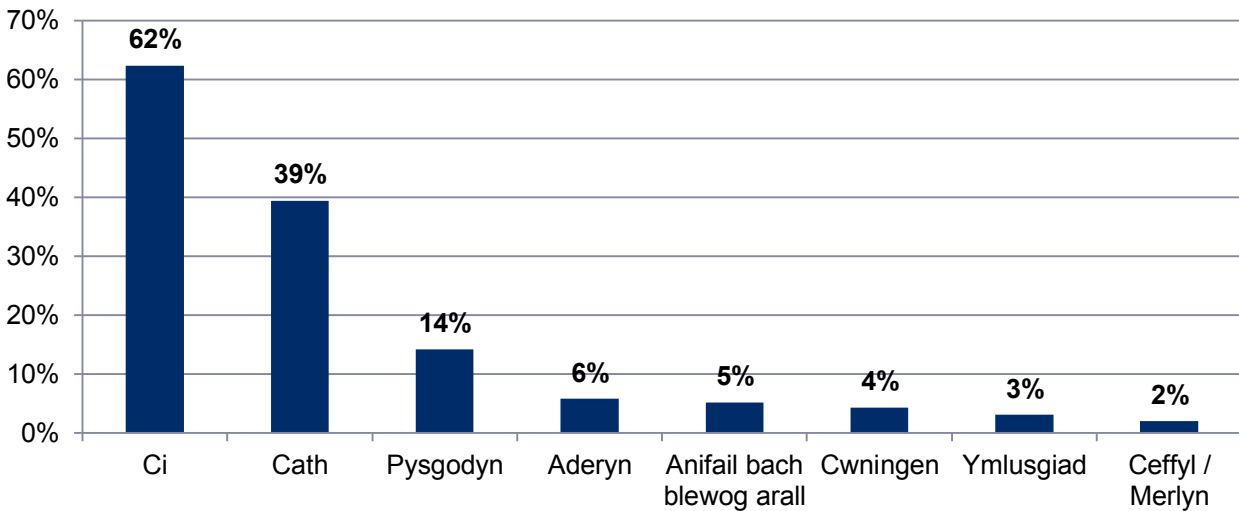
Lles anifeiliaid anwes

Roedd Arolwg Cenedlaethol Cymru 2014-15 yn cynnwys cwestiynau penodol am yr anifeiliaid anwes yng nghartref yr ymatebwr. Gofynnwyd i bobl a oeddent yn berchen ar anifeiliaid anwes, a pha fath o anifeiliaid anwes os hynny. Gofynnwyd rhagor o gwestiynau i'r rheini a oedd yn cadw anifail anwes am sut y daeth yr anifail i'w meddiant, ac a oedd ganddynt yswiriant ar gyfer yr anifail. Gofynnwyd i berchnogion cŵn anwes hefyd a oedd microsglodyn wedi'i osod ar y ci.

Bod yn berchen ar anifail anwes

Roedd gan 47% o gartrefi anifail anwes. Mae hyn yn gynydd ers pan ofynnwyd yr un cwestiwn wrth dreialu Arolwg Cenedlaethol Cymru yn 2009-10. Bryd hynny, roedd gan 44% o gartrefi anifail anwes. Gofynnwyd i ymatebwyr yr Arolwg Cenedlaethol nodi pa anifeiliaid anwes oedd ganddynt, os oedd ganddynt rai o gwbl. Mae'r canlyniadau, sydd i'w gweld yn Siart 1, yn dangos mai cŵn a chathod oedd yr anifeiliaid anwes mwyaf cyffredin, gyda 62% a 39% o'r bobl a chanddynt anifail anwes yn berchen ar y rheini yn y drefn honno.

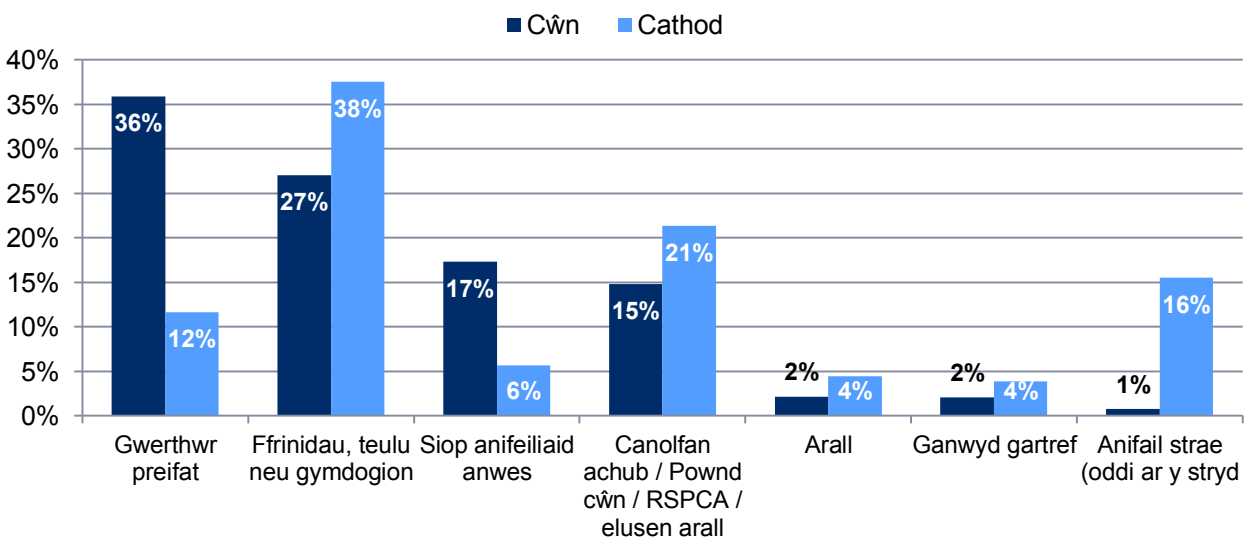
Siart 1: Cyfran y cartrefi sy'n berchen ar anifeiliaid anwes, yn ôl y math o anifail

- (a) Nid yw'r canrannau yn creu 100% gan fod modd i ymatebwyr ddewis mwy nag un ateb.
 (b) Mae 'primatiaid' ac 'arall' wedi'u hepgor o'r siart oherwydd bod y niferoedd yn isel.

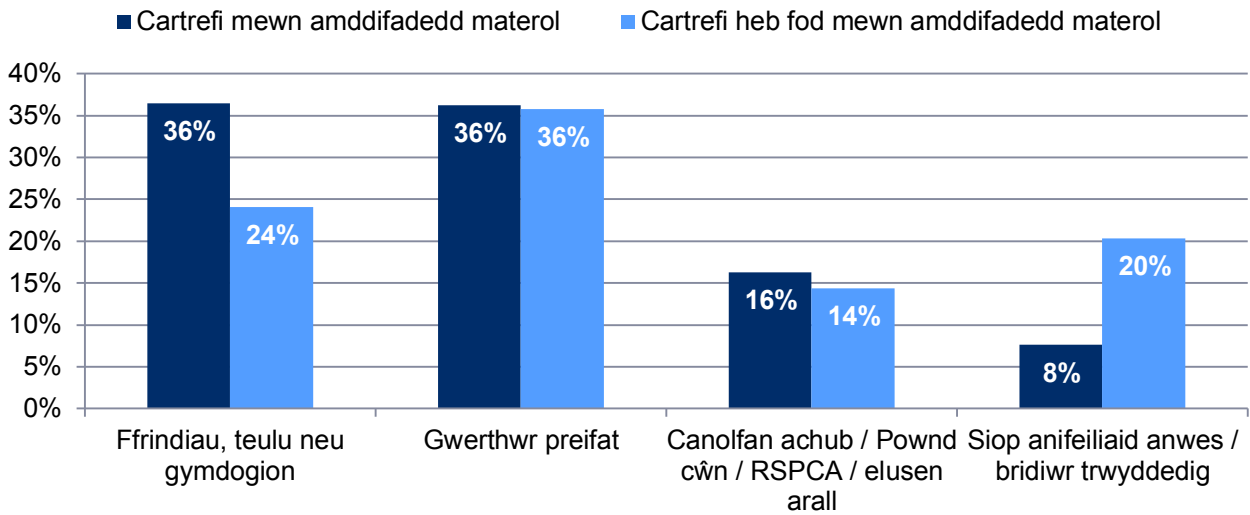
Os daeth yr anifail anwes i feddiant rhywun yn y 5 mlynedd ddiwethaf, gofynnwyd i bobl sut y daeth yr anifail i'w meddiant. Mae Siart 2 yn dangos mai'r ffordd fwyaf cyffredin o gael cath oedd drwy ffrindiau, teulu neu gymdogion (38%), tra mai'r ffordd fwyaf cyffredin o gael ci oedd gan werthwr preifat (36%). Roedd gwahaniaeth yn nifer y cathod a'r cŵn strae a oedd yn cael eu mabwysiadu fel anifeiliaid anwes: roedd 16% o gathod wedi bod yn anifeiliaid strae yn y gorffennol, o'i gymharu â dim ond 1% o gŵn.

Siart 2: Sut y daw cŵn a chathod anwes i feddiant pobl

Mae Siart 3 yn dangos bod cartrefi mewn amddifadedd materol yn fwy tebygol o gael eu ci anwes gan ffrindiau, teulu neu gymdogion na chartrefi nad ydynt mewn amddifadedd materol (36% o'i gymharu â 24%). Cafodd cyfran uwch o gartrefi nad ydynt mewn amddifadedd eu ci o siop anifeiliaid anwes neu gan fridiwr trwyddedig (20% o'i gymharu â 8% o gartrefi sydd mewn amddifadedd materol).

Siart 3: Sut y daw cŵn anwes i feddiant pobl, yn ôl amddifadedd materol y cartref

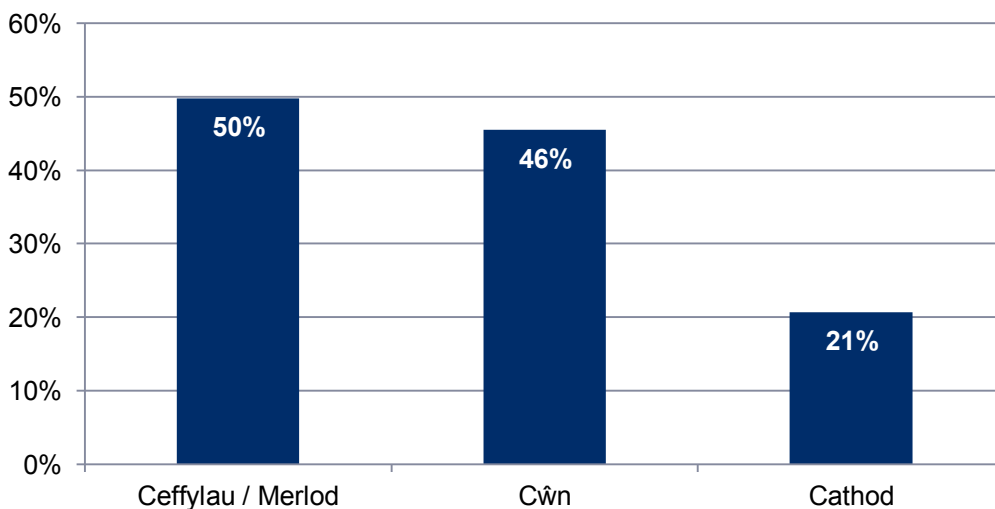

Yswiriant anifeiliaid anwes

Fel y gwelir yn Siart 4, roedd hi'n fwyaf tebygol i bobl gael yswiriant ar gyfer ceffylau a chŵn.

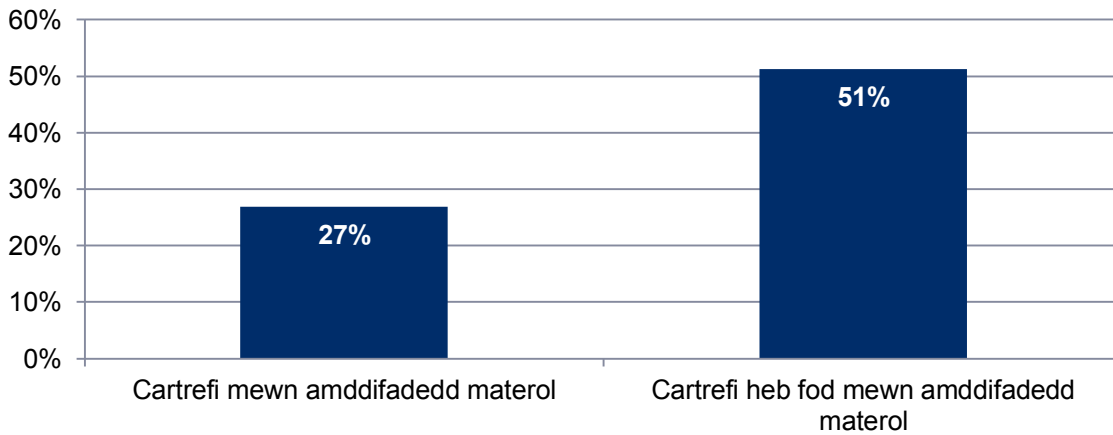
Roedd gan bobl yswiriant ar gyfer tua hanner y mathau hyn o anifeiliaid anwes, o'i gymharu â dim ond 21% o gathod.

Siart 4: Cyfran y cathod, y cŵn a'r ceffylau anwes y mae gan bobl yswiriant ar eu cyfer

Roedd cyfran y cŵn anwes a chanddynt yswiriant yn amrywio'n sylweddol rhwng cartrefi a oedd mewn amddifadedd materol, a'r rheini nad oedd. Mae Siart 5 yn dangos bod gan bobl yswiriant ar gyfer dros hanner y cŵn anwes mewn cartrefi nad oedd mewn amddifadedd materol, o'i gymharu â dim ond 27% o gŵn anwes mewn cartrefi a oedd mewn amddifadedd materol.

Siart 5: Cyfran y cŵn anwes y mae yswiriant ar eu cyfer, yn ôl amddifadedd materol

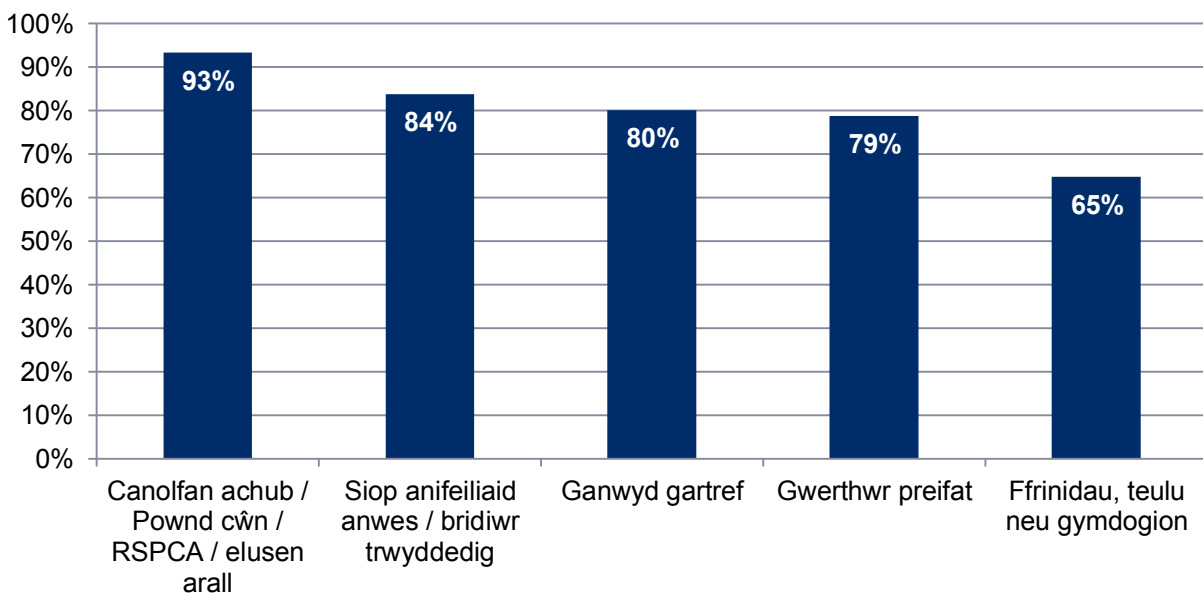

Gosod microsglodion ar gŵn

Mae canfyddiadau'r arolwg yn rhoi sylw i berchnogaeth cŵn rhwng 2010 a 2015. Cyflwynwyd gofyniad gorfodol i roi microsglodion ar gŵn ym mis Ebrill 2016, ar ôl cynnal yr arolwg hwn. Mae canlyniadau'r arolwg felly yn rhoi gwybodaeth gychwynnol ddefnyddiol er mwyn mesur pa mor effeithiol yw'r gofyniad gorfodol i roi microsglodion ar gŵn.

Mae canlyniadau'r Arolwg Cenedlaethol yn dangos bod microsglodion wedi'i osod ar 78% o'r cŵn a ddaeth i feddiant pobl rhwng 2010 a 2015. Roedd hyn yn amrywio yn dibynnu ar sut y daeth y ci i feddiant pobl, fel y gwelir yn Siart 6.

Siart 6: Gosod microsglodion ar gŵn, yn ôl sut y daeth y ci i feddiant pobl

Roedd microsglodion wedi'u gosod ar gyfran uwch o'r cŵn a ddaeth i feddiant pobl drwy siopau anifeiliaid anwes, bridwyr trwyddedig a chanolfannau achub, gan fod microsglodyn yn cael ei osod fel arfer cyn gwerthu'r ci.

Fel yn achos yswiriant, roedd cyfran y cŵn â microsglodyn yn amrywio yn dibynnu a oedd y cartref mewn amddifadedd materol. Roedd microsglodyn wedi'i osod ar 67% o'r cŵn mewn cartrefi a oedd mewn amddifadedd materol, o'i gymharu â 81% o'r cŵn mewn cartrefi nad oeddent mewn amddifadedd materol. Mae'n bosibl bod y gwahaniaeth hwn yn sgil y ffaith ei bod yn fwy tebygol i gŵn ddod i feddiant cartrefi sydd mewn amddifadedd materol drwy ffrindiau neu deulu yn hytrach nag o siop anifeiliaid anwes neu fridiwr trwyddedig (lle bu microsglodion yn cael eu gosod yn fwy rheolaidd).

Gwnaed gwaith dadansoddi manylach i edrych ar y berthynas rhwng cael yswiriant a gosod microsglodion ar gŵn anwes, ac er mwyn canfod pa ffactorau eraill a allai fod yn cyfrannu at hyn. Roedd y dull a ddefnyddiwyd yn ein galluogi i edrych ar effaith un ffactor gan gadw'r ffactorau eraill yn gyson (gelwir hyn weithiau yn "reoli'r ffactorau eraill").¹

Ystyriwyd ffactorau fel ers faint y bu rhywun yn berchen ar y ci, grŵp oedran, rhyw, iechyd cyffredinol, boddhad â bywyd, sut y daeth y ci i feddiant rhywun, a gwahanol fathau o amddifadedd. Ar ôl rheoli'r ffactorau eraill, dangoswyd bod amddifadedd materol yn y cartref yn debygol o fod yn ffactor pwysicach na'r un wrth geisio canfod a oes microsglodyn wedi'i osod ar gi neu a oes gan rywun yswiriant ar ei gyfer, yn hytrach na ffactorau eraill fel iechyd neu oedran yr ymatebwr. Roedd sut y daeth cŵn i feddiant pobl hefyd yn ddangosydd arwyddocaol wrth geisio canfod a oes microsglodyn wedi'i osod ar gi neu a oes gan rywun yswiriant ar ei gyfer.

---

¹ Atchweliad logistaidd yw'r enw ar y dull hwn. Ceir rhagor o wybodaeth yn yr adran sy'n rhoi [Gwybodaeth allweddol am ansawdd](#)

Termau a diffiniadau

Cartref

Diffinnir cartref yn un person sy'n byw ar ei ben ei hun neu grŵp o bobl (nad ydynt o reidrwydd yn perthyn i'w gilydd) sy'n byw yn yr un cyfeiriad ac yn rhannu gofal tŷ – sef rhannu lolfa neu ystafell fyw neu o leiaf un pryd y dydd.

Amddifadedd materol

Mae amddifadedd materol yn fesuriad sydd wedi'i ddylunio i ganfod canlyniadau tlodi tymor hir i gartrefi, yn hytrach na straen ariannol tymor byr.

Gofynnwyd cwestiynau i ymatebwyr i ganfod a oedd eu cartref yn gallu fforddio cyfres o bethau fel: cadw'r tŷ yn ddigon cynnes, cynilo'n rheolaidd, neu gael gwyliau unwaith y flwyddyn.

Caiff y sgôr amddifadedd materol ei chyfrifo fel bod person sy'n gallu fforddio popeth yn cael sgôr o 0 a pherson sydd eisiau'r eitemau y gofynnir ynglŷn â hwy ond nad ydynt ganddo yn cael sgôr o 100. Rhoddir sgôr uwch i gartrefi nad oes ganddynt yr eitemau hynny sydd gan y rhan fwyaf o gartrefi yn barod. Caiff y rhai sydd â sgôr o 25 neu fwy eu hystyried yn 'amddifadus yn faterol'. Mae'r rhestr lawn o gwestiynau a ofynnwyd ar gael ar dudalen 80 o [holiadur 2014-15](#).

Gwybodaeth allweddol am ansawdd

Cefndir

Cynhaliwyd Arolwg Cenedlaethol Cymru 2012-15 gan TNS-BMRB a Beaufort Research ar ran Llywodraeth Cymru. Mae'r canlyniadau a nodir yn y bwletin hwn wedi'u seilio ar gyfweiliadau a gwblhawyd yn 2014-15 (1 Ebrill 2014 – 12 Ebrill 2015) (cafodd y gwaith maes ei ymestyn ychydig y tu hwnt i flwyddyn, er mwyn cynyddu maint y sampl).

Bob blwyddyn, dewiswyd tua 25,000 o gyfeiriadau ar hap o Ffeil Cyfeiriadau Cod Post Defnyddwyr Bach y Post Brenhinol. Ymwelodd cyfweilwyr â phob cyfeiriad, dewiswyd un oedolyn (16+ oed) ar hap yn y cartref, a chynhaliwyd cyfweiliad wyneb yn wyneb 25 munud gyda'r oedolyn hwnnw, gan ofyn am ei farn am amrywiaeth eang o faterion sy'n effeithio arno a'i ardal leol. Cwblhawyd cyfanswm o 14,285 o gyfweiliadau yn 2014-15. Roedd y dadansoddiad yn y bwletin hwn wedi'i seilio ar 3,200 o ymatebwyr a chanddynt anifail anwes yn eu cartref.

Dehongli'r canlyniadau

Dim ond ar yr ymatebwyr hynny a roddodd ateb i'r cwestiwn perthnasol y mae'r canrannau a nodir yn y bwletin hwn wedi'u seilio. Mae sawl rheswm pam na cheir ateb i gwestiynau, gan gynnwys pobl yn gwrthod neu'n methu ag ateb cwestiwn penodol ac achosion pan nad yw'r cwestiwn yn berthnasol i'r ymatebydd.

Os nodwyd cysylltiad rhwng dau ffactor, nid yw hyn yn golygu bod un yn achosi'r llall. Bydd angen dadansoddiad manylach i ganfod a yw un ffactor yn achosi newid mewn un arall.

Mae gwiriadau ar waith i sicrhau mai'r ffigurau diweddaraf sydd ar gael ar yr adeg y cyhoeddir sy'n cael eu dyfynnu.

Caiff canlyniadau'r Arolwg Cenedlaethol eu pwysoli i wneud iawn am y tebygolrwydd o ddethol mewn modd anghyfartal a gwneud iawn am ddiffyg ateb gwahaniaethol (h.y. i sicrhau bod dosbarthiad oedran a rhyw y set ddata derfynol yn cyfateb i boblogaeth Cymru).

Ansawdd y data

Statws Ystadegau Gwladol

Mae [Awdurdod Ystadegau'r Deyrnas Unedig](#) wedi dynodi'r ystadegau hyn yn Ystadegau Gwladol, yn unol â Deddf Ystadegau a Gwasanaeth Cofrestru 2007, sy'n dangos eu bod yn cydymffurfio â'r [Cod Ymarfer ar gyfer Ystadegau Swyddogol](#).

Mae statws Ystadegau Gwladol yn golygu bod ystadegau gwladol yn cyrraedd y safonau uchaf o ran dibynadwyedd, ansawdd a gwerth i'r cyhoedd.

Dylai'r holl ystadegau swyddogol gydymffurfio â phob agwedd ar y Cod Ymarfer ar gyfer Ystadegau Swyddogol. Dyfernir statws Ystadegau Gwladol iddynt yn dilyn asesiad gan gangen reoleiddio Awdurdod Ystadegau'r DU. Mae'r Awdurdod yn ystyried a yw'r ystadegau'n cyrraedd y safonau uchaf o ran cydymffurfio â'r Cod, gan gynnwys y gwerth y maent yn ei ychwanegu at benderfyniadau a dadleuon cyhoeddus.

Cyfrifoldeb Llywodraeth Cymru yw parhau i gydymffurfio â'r safonau a ddisgwylir gan Ystadegau Gwladol. Os down i bryderu ynghylch p'un a yw'r ystadegau hyn yn dal i gyrraedd y safonau priodol, byddwn yn trafod y pryderon â'r Awdurdod yn brydlon. Gellir dileu statws Ystadegau Gwladol ar unrhyw adeg pan nad yw'r safonau uchaf yn cael eu cynnal, a gellir adennill y statws pan fo'r safonau'n cael eu hadfer.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 yn ymwneud â gwella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae'r Ddeddf yn cyflwyno saith nod llesiant i Gymru, sef: Cymru sy'n fwy cyfartal, llewyrchus, cydnerth, iach, a chyfrifol ar lefel fyd-eang, sydd â chymunedau cydynus a diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu. O dan adran (10)(1) o'r Ddeddf, rhaid i Weinidogion Cymru (a) cyhoeddi dangosyddion ("dangosyddion cenedlaethol") y mae'n rhaid eu cymhwyso er mwyn mesur cynnydd tuag at gyrraedd y nodau llesiant, a (b) gosod copi o'r dangosyddion cenedlaethol gerbron y Cynulliad Cenedlaethol. Gosodwyd y 46 o ddangosyddion cenedlaethol ym mis Mawrth 2016.

Gwybodaeth am ddangosyddion a gwybodaeth dechnegol gysylltiedig – [Sut mae mesur cynnydd cenedl? - Dangosyddion cenedlaethol](#)

Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn – [Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol \(Cymru\) 2015](#).

Gallai'r ystadegau yn y datganiad hwn hefyd ddarparu naratif ategol i'r dangosyddion cenedlaethol a chael eu defnyddio gan fyrddau gwasanaethau cyhoeddus mewn cysylltiad â'u hasesiadau llesiant lleol a'u cynlluniau llesiant lleol.

Adroddiad ansawdd

Mae [Adroddiad Ansawdd](#) cryno ar gael, sy'n cynnwys gwybodaeth fanylach am ansawdd yr arolwg ynghyd â chrynodeb o'r dulliau a ddefnyddiwyd i lunio'r canlyniadau.

Amrywioldeb samplu

Mae amcangyfrifon o'r Arolwg Cenedlaethol yn agored i rywfaint o ansicrwydd. Mae rhan o'r ansicrwydd yn deillio o'r ffaith y bydd unrhyw sampl o'r boblogaeth a ddewisir ar hap yn rhoi canlyniadau ychydig yn wahanol i'r canlyniadau a geid pe bai'r boblogaeth gyfan yn cael ei holi. Gelwir hyn yn gyfeiliornad samplu.² Gellir defnyddio cyfyngau hyder i roi syniad o faint y cyfeiliornad samplu. Caiff y cyfyngau hyn eu cyfrifo o amgylch amcangyfrif o arolwg ac maent yn rhoi amrediad sy'n debygol o gynnwys y gwerth gwirioneddol. Mewn 95% o samplau arolwg, bydd y cyfwng hyder o 95% yn cynnwys y ffigur 'gwirioneddol' ar gyfer y boblogaeth gyfan (hynny yw, y ffigur y byddem yn ei gael pe byddai'r arolwg yn cwmpasu'r boblogaeth gyfan). Yn gyffredinol, po leiaf yw maint y sampl y mwyaf yw'r cyfwng hyder. Mae cyfyngau hyder wedi cael eu cynnwys yn y tablau o ganlyniadau'r arolwg a gyhoeddwyd ar [StatsCymru](#).

Fel gydag unrhyw arolwg, mae'r Arolwg Cenedlaethol hefyd yn agored i amrywiaeth o ffynonellau cyfeiliornadau eraill: er enghraifft, oherwydd diffyg ateb; oherwydd efallai na fydd ymatebwyr yn dehongli'r cwestiynau fel y bwriadwyd iddynt wneud neu na fyddant efallai yn ateb yn gywir; ac oherwydd y gall cyfeiliornadau ymddangos wrth i ddata'r arolwg gael ei brosesu. Gelwir y mathau hyn o gyfeiliornad yn gyfeiliornad nad yw'n gyfeiliornad samplu, ac fe'u trafodir yn yr [adroddiad ansawdd](#) ar yr arolwg.

Gwahaniaethau arwyddocaol

Pan fo testun y datganiad hwn yn nodi gwahaniaeth rhwng dau o ganlyniadau'r Arolwg Cenedlaethol (yn yr un flwyddyn), rydym wedi sicrhau nad yw'r cyfyngau hyder ar gyfer y ddau ganlyniad yn gorgyffwrdd. Mae hyn yn awgrymu bod y gwahaniaeth yn arwyddocaol yn ystadegol (ond, fel y nodir uchod, nid yw mor fanwl â chynnal prawf ystadegol ffurfiol), h.y. bod llai na 5% (1 mewn 20) o siawns o gael y canlyniadau hyn os nad oes gwahaniaeth rhwng yr un dau grŵp yn y boblogaeth ehangach.

Mae'n llai tebygol y ceir casgliadau bod gwahaniaethau gwirioneddol rhwng grwpiau wrth wirio a yw dau gyfwng hyder yn gorgyffwrdd nag y mae wrth gynnal prawf ystadegol ffurfiol. Hynny yw, mae'n fwy tebygol o arwain at "ganlyniadau negyddol ffug": casgliadau anghywir nad oes gwahaniaeth gwirioneddol pan fo gwahaniaeth mewn gwirionedd. Mae hefyd yn llai tebygol o arwain at "ganlyniadau cadarnhaol ffug": casgliadau anghywir bod gwahaniaeth pan nad oes gwahaniaeth mewn gwirionedd. Mae cynnal llawer o gymariaethau yn cynyddu'r siawns y ceir canlyniadau cadarnhaol ffug. Felly, pan wneir llawer o gymariaethau, mae natur geidwadol y prawf yn fantais gan ei bod yn lleihau'r siawns hon (ond nid yw'n ei dileu).

Pan fo canlyniadau Arolwg Cenedlaethol yn cael eu cymharu â chanlyniadau o ffynonellau eraill, nid ydym wedi gwirio a yw cyfyngau hyder yn gorgyffwrdd.

---

² Trafodir cyfeiliornad samplu yn fanylach yn yr [Adroddiad Ansawdd](#) ar yr Arolwg Cenedlaethol.

Dadansoddiad atchweliad

Mae gwahanol fathau o ddadansoddiad atchweliad a ddefnyddir i ddibenion gwahanol. Gelwir y math a ddefnyddir yma yn atchweliad logistaidd deuaidd. Dyma'r dechneg atchweliad a ddefnyddir yn fwyaf cyffredin gyda data arolwg.

Fe ddefnyddiom ni atchweliad logistaidd i ynysu effeithiau penodol ffactorau unigol (er enghraifft, oed a rhyw) ar ganlyniad penodol (er enghraifft, hyder rhieni ynglŷn â helpu eu plentyn). Mae'n caniatáu inni edrych ar effaith pob ffactor yn unigol gan gadw amryw o ffactorau eraill yn gyson.

Gan ddefnyddio'r model ystadegol a gynhyrchwyd, roedd modd wedyn inni archwilio'r cysylltiad rhwng pob ffactor a hyder rhieni ynglŷn â helpu eu plentyn, drwy addasu'r gwerthoedd yn y model ystadegol ar gyfer pob ymatebydd. Weithiau caiff hyn ei alw'n effaith ymylol gyfartalog. Mae'r canlyniadau'n dangos pa nodweddion/sefyllfaoedd sydd â'r dylanwad cryfaf ar y cwestiwn gwreiddiol (er enghraifft, hyder rhieni ynglŷn â helpu eu plentyn) pan fydd pob ffactor arall yn y model yn cael ei ddal yn gyson. Gellir cael rhagor o fanylion am sut y gwnaed y dadansoddi drwy ofyn.

Adroddiad technegol

Nodir gwybodaeth fanylach am fethodoleg yr arolwg yn yr [adroddiad technegol](#) ar yr arolwg.

Diwygiadau

[Mae rhagor o wybodaeth am ein polisi diwygiadau.](#)

Polisi rhyddhau

Ceir gwybodaeth am y broses o ryddhau canlyniadau newydd ar [dudalennau gwe ystadegau](#) Llywodraeth Cymru.

Argaeledd setiau data

Cyhoeddir y data sy'n sail i'r siartiau a'r tablau yn y datganiad hwn mewn taenlenni ar [StatsCymru](#). Mae fersiwn heb enwau o'r set ddata flynyddol (y mae rhywfaint o wybodaeth wedi'i dileu ohoni i sicrhau cyfrinachedd), ynghyd â dogfennau ategol, wedi cael ei chadw yn [Archif Data'r DU](#). I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â ni (gweler isod).

Defnydd pellach o'r canlyniadau

Caiff y canlyniadau eu defnyddio'n helaeth gan dimau polisi Llywodraeth Cymru, ond maent yn berthnasol hefyd i amrywiaeth eang o sefydliadau ac unigolion allanol eraill.

Diweddariad nesaf

Nid yw hwn yn gyhoeddiad rheolaidd.

Manylion pellach

Mae'r ddogfen ar gael ar:

<http://llyw.cymru/statistics-and-research/national-survey/?tab=current&lang=cy>

Rydym am gael eich adborth

Rydym yn croesawu adborth am unrhyw agwedd ar yr ystadegau hyn, a gellir ei gyflwyno drwy e-bost at: arolygon@cymru.gsi.gov.uk

Trwydded Llywodraeth Agored

Mae'r holl gynnwys ar gael o dan y [Drwydded Llywodraeth Agored f3.0](#), oni nodir yn wahanol.

